
Een kaakslag van onderlinge verbondenheid en globalisatie

Van Antonio Arana Soto, Pampluna (Spanje)

“ Wij weten niet waar wij gaan noch hoe wij gaan “

Sint Jan van het Kruis

De illusie van gescheiden te zijn heeft een luide kaakslag gekregen van onderlinge verbondenheid en globalisatie. Het is de opportuniteit om mekaar te zien in de eenheid die wij samen delen. De grote afwijking vandaag is dat wij niet meer weten hoe te leven!
“Het diepste van het menselijk leven is niet het verlangen naar plezier maar zijn verlangen naar zingeving” V. Frankl.

We hebben intense tijden gekend van solidariteit, empathie, die de mooie capaciteit van menselijke samenwerking getoond hebben. In de diepten van onze ingewanden, in ons levenscentrum, de hara, huizen wij die capaciteit van deze empathie, van aanvoelen en van zich in de plaats van de andere te kunnen zetten, van te voelen op diepe wijze. Het volstaat niet om te geven, maar om zichzelf te geven, fuse. Zichzelf aan de ander te geven als vaste grond, ferme grond. ‘Inferme’ komt van het latijn ‘infermitas’, zonder vaste grond.

Er verschijnt een collectief wezen, een ‘groeps-ik’, een warme band in het applaus elke avond als eerbetoon voor het verzorgend personeel en voor hun enorme werk. Een ongekende band met onze burens, een gedeelde creativiteit, sociale groepen, netwerken, een gevoel van erbij te horen dat ons uit ons auto-isolement en onze ontheemding haalt.

In Barañain, met 21.000 inwoners, waar ik woon, is, alleen door de lock down, een ‘Barañain Zainduz’ tot stand gekomen, ‘Inwoners van Barañain’. Op twee dagen tijd hebben 130 mensen zich vrijwillig aangemeld, met heel verschillende achtergronden, om gezondheid, psychologische en opvoeding problemen op te lossen, om te koken en boodschappen te doen voor een kwetsbare groep. Dat ging van een kleine boodschap voor een alleenstaande blinde dame tot psychologische ondersteuning van ouderen in de situatie die zij meemaakten. Maaltijden klaarmaken. Koks die eenvoudige, evenwichtige en heerlijke recepten voorstelden. Dichters, 'betsolaris' (Baskische barden) die hun gedichten opdroegen aan hen die erom vroegen en die ogenblikken van grote creativiteit voorstelden. Het menselijk wezen dat zich als menselijk wezen uitdrukt. De waterdruppel die zichzelf herkent als waterdruppel zonder te kijken naar de oppervlakte differentiele spanning.

Deze mooie capaciteit van menselijke samenwerking en onthaal die de gemeenschap uitdrukt raakt mij. De respons (‘responsabilité’ : een respons, een antwoord geven) van dit land gebeurde tevens in andere crisissen. En het is droevig te constateren dat oudere personen, die hun kinderen opnieuw thuis onthaalden door de werkloosheid en waarmee zij hun pensioen deelden, in grote getale overleden zijn.

Kan deze herkenning een nieuwe ruimte creëren ? Een ruimte die zich uitstrekt buiten ons narcisme? Een ruimte met meer solidariteit en empathie, met meer waarheid, goedheid en

schoonheid. “ Alleen schoonheid kan het hart van het menselijk wezen veranderen, dat op natuurlijke wijze neigt naar de duisternis. “ Sint Franciscus van Assisi.

Welk beeld geven tegelijk onze politieke leiders ? Om het even of wij met hen akkoord zijn of niet, of wij hen appreciëren of niet, hun ‘beheer’ leidt ons. En ontegensprekelijk reflecteren zij de attitudes, de gedragingen van de gemeenschappen waartoe wij behoren, en nieuwe confrontaties, verdeeldheden, en het in het licht stellen van verschillen en van passies... Als het u belieft, minder passie en meer intelligentie.

In dit land, zo iets als Spanje, was vanaf het prille begin de taal een oorlogstaal, zowel in de uitdrukkingen van de regering als in de verschillende communicaties. Bij elke officiële communicatie verschenen er generaals in uniform van de verschillende legereenheden. “ Het middel is de boodschap “ - Mac Luhan.

Spelend met woorden zouden we kunnen zeggen : de angst is de boodschap. Maar, wat is onze boodschap, en wat is die van de media die ons benevelen ?

Angst is de emotie die het meest destabiliseert. Hobbes zei : “Toen mijn moeder mij op de wereld bracht, werd een tweeling geboren : mijn angst en ik.”

Angst, die noodzakelijk is als overleving instinct van onze fysieke integriteit, werd, naar mijn mening, op excessieve manier doorgegeven en uit zich bij heel veel mensen. Ze hebben zich teruggetrokken en drukken dit uit in verlamming of in woede. We houden onze blije stappen in met een dosis dood die op de loer staat. Zijn diepe oorzaak is de gedachte van een afgescheiden ik, met onwetendheid van onze ware identiteit, van de eenheid die wij zijn en die ons ondersteunt.

Angst is een emotie die tegenover vertrouwen staat. Hierbij worden dezelfde neuronale circuits gebruikt, en als de ene actief is, kan de andere niet op hetzelfde ogenblik actief zijn. Vertrouwen is een kunst die gecultiveerd wordt in de diepe aanvaarding van wat is.

Hoe kunnen wij de energie recupereren die wij tijdens deze terugloop verloren waren ? Wij hebben een geconnecteerde aandacht nodig. Het belangrijke is niet van de angst te verliezen, maar van doorheen de angst te kunnen zien. Indien dat niet lukt, dan is er veel kans dat dit omslaat in paniek, in een diepe en irrationele angst voor de dood die ons verhindert onszelf te zijn. En dit verhoogt nog meer ons isolement. Hoe kunnen we dit exces reguleren? Hoe kunnen we tot een evenwichtig beheer ervan komen?

Ik ben verrast geweest door het zien van zoveel personen met paniek aanvallen, met dat gevoel van een heel nabije dood. Een naar binnen gerichte angst, een pathologische onzekerheid van geen uitweg te zien in de situatie. En een menselijk wezen veranderd in een ‘homo recurvatus’, zoals de cistertijnse filosofen zegden : naar zichzelf gericht, gevangen, zonder uitweg. En in dit aspect de hulp van de beoefenaars om deze crisissen te beheren.

“ Mijn leven is vol verschrikkelijke ongelukken geweest, waarvan de meeste nooit gebeurd zijn. “ schreef Montaigne. De angst die mij afscheidt van de wereld en die mijn relatie ermee bemoeilijkt. En het aanbod om te ademen, en om ons niet vast te klampen aan die angst, wetend dat de sleutel niet is van het te voelen maar wel van hoe men het beleeft, zonder projecties vanuit de ingewanden, en van verder te gaan en het te overstijgen.

Bij elke verschijning werd ons van in het prille begin, met oorlogszuchtige taal over het beheren van de pandemie, de noodzaak verkocht om gecontroleerd te worden, één van de effecten van de angst, en de autoritaire bekoring. Aanslag op de burgerrechten, het leger met bevoegdheden zonder weerga in de geschiedenis van de Spaanse democratie. Vrijheid of veiligheid? Wat ben ik bereid van mezelf af te staan zonder mezelf te verloochenen noch te verraden door deze veiligheid? Een app op mijn smartphone met een permanente controle?

En zo zien we hoe het autoritarisme verschijnt. Er is een sanitair probleem en men mengt dit met ongezien strenge politionele maatregelen die geen sanitaire verantwoording hebben. Het extreme zoals in Spanje, waarbij men het huis niet mocht verlaten tenzij om, slecht éénmaal per week, de noodzakelijke boodschappen te doen of naar de apotheek te gaan...Kinderen, zieken, ouderen, mochten het huis niet verlaten, maar honden wel. Niet met de auto mogen reizen met een persoon waarmee men samen woont, slechts één perszoon per wagen toegelaten, in het begin. En mensen op het balkon, geïntoxiceerd door onwetendheid en angst die de mensen controleerde die naar buiten gingen en van het zorgpersoneel dat weer naar huis ging met de angst om besmet te worden...

Ik zou hier enkele antwoorden willen citeren van verschillende mensen van verschillende tradities in verband met de pandemie :

“ Jezus is onze genezer “ zeggen de evangelisten.

En wanner wij de sesshin geannuleerd hebben met Roland in Egino : “ Hoe weinig vertrouwen heb jij in de dharma die ons geneest. “

“ De beste verdediging tegen het virus is het geloof. “ Isis.

“ De maagd Maria is gevrijwaard van het coronavirus. “ , bij het (te kussen) beeld van Maria in Sevilla.

Het staat buiten kijf dat deze uitspraken het post-modernisme wegvegen en ons terug brengen naar een Middeleeuws geloof, met dezelfde mythische antwoorden op vorige pest epidemies.

En de dood, die sinds lang zo goed verscholen gebleven was, toont zich nu zonder enige schroom bij elk nieuwsbulletin. We hebben ze lang verborgen dat het nu als een mooie kaakslag is. En we kunnen geen afscheid nemen van de overleden nabestaanden. Ongeacht het land, de taal, de huid, worden we allemaal ziek en sterven we allemaal op dezelfde manier, alhoewel hoe meer sociale ongelijkheid hoe meer doden en hoe meer lijden. In het Verenigd Koninkrijk en in de verenigde Staten slaat de dood 16 meer toe bij ongeschoolde en etnische arbeiders. En ook de grenzen komen terug, het ‘onze’ en het ‘andere’, het ‘noorden’ en het ‘zuiden’.

In een wereld die zo onderling verbonden is het van uiterst belangrijk om een internationale solidariteit tot stand te brengen, en dat “ de onzichtbare hand van de markteconomie, van de Staat en van de vaste hand van waarden, normen en burger waarden dezelfde taal spreken “ , dixit Angela Cortina, professor ethiek aan de universiteit van Valencia.

En deze crisis is naar ons toegekomen door een virus van 4 letters (a.u.g.c.) : adenine, uracile, guanine, cytosine, gecombineerd met 12 (ccu cgg cgg gca), zeventig miljoenste van een

millimeter klein. Zijn genetische code is vier dagbladbladeren lang. Zijn doelstelling : de menselijke cel openen via receptor ACE2, met 20 maal meer succes dan het SARS. Eens geopend deponereert hij een ARN code en begint hij zich te vermenigvuldigen. Zijn omvang, vergeleken met de mens, is zoals een kip tegenover de aarde. En zulk een klein minuscuul wezen kan ons een enorme bedenking brengen en ons leiden naar een enorm leerproces.

Carolina Emcke zei : “ Mijn grootste bekommernis is van niets te leren van deze crisis. Wat mij vooral zorgen baart is dat deze pijnlijke en moeilijke die we thans aan het leren zijn, in de vergetelheid geraakt wanneer alles achter de rug zal zijn, en dat wij onze maatschappij weer opnieuw zullen opbouwen met dezelfde onrechtvaardigheden en hetzelfde onevenwicht. “

Wat is de duur van veranderingen die ontstaan onder invloed van angst, wanneer het motief van deze angst verdwenen is ?

Maar deze planeet lijdt, telkens weer fragieler en kwetsbaarder. Het is een goede gelegenheid om ons te bevragen over de drie in beweging bringers van het wiel van samsara: hebzucht, woede en verwarring-onwetendheid, voorgesteld door een haan, een varken en een slang. Deze vergiften wegen of ons bestaan en op het leven.

De spoorlijnen en steden die de Belgische kolonisten in Congo bouwden maakten het mogelijk dat het lentivirus van de makakken zich kon aanpassen aan het menselijk lichaam en veranderde in het HIV virus. Wanneer in Belgalen de immense vochtige vlakte van de Sundarbans door de Engelsen herschapen werd in immense rijstvelden, kon de water bacterie die gekend werd als de cholera zich verspreiden en 7 pandemieën veroorzaken, de laatste in Haïti. We zijn voorbij de natuurlijke, ethische en menselijke grenzen gegaan. Wat verdienen wij? Zijn wij een leefbaar ras? Is een diepe ommezwaai nog mogelijk?

Xavier Euskitze, een Baskische journalist en bertsolari, drukte het goed uit : “ Zolang het leven verder gaat is het mooi / Maar ze heeft het mensenras in een kooi opgesloten / en wil ons een boodschap toesturen / Jullie zijn niet noodzakelijk / Lucht, aarde, water en hemel stellen het goed zonder u / Wanneer jullie zullen terugkomen, vergeet dan niet dat u mijn genodigden bent en niet mijn meesters.

Een waarachtige verandering kan tot stand komen door een verandering van bewustzijn. Dit bewustzijn van eenheid komt er wanneer men de diepe verbondenheid opmerkt van alle leven, wanneer men ziet dat we dezelfde essentie delen. “ De ontwaakte bodhisattva manifesteert zich in de samsara zonder het nirvana los te laten. Hij duikt in de oceaan van negatieve gevoelens om er de schat van de kennis te ontdekken. “ - dixit Vimalakirti, in de Sutra van de onvatbare vrijheid.

Wij hadden de nostalgie voor de mooie muur van de dojo, voor de beoefening van zazen en van deze zafu met de primordiale houding van niet-angst, en het gewicht van een vlam er boven op.